

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(PINCZÉREK LAPJA.)

A hazai szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczérek és kávéházi segédek érdekeit felkaroló szakközlöny.

A „Budapesti szállodások, vendéglősök- és korcsmárosok ipartársulata“-nak, a „Budapesti pinczér-egylet“, a „Fővárosi pinczér-kör“, az „Első magyar országos pinczemesterek és pinczemunkások egylete“, a „Budapesti kávéházisegéd-egylet“, a Szathmár-németi „Pinczér-egylet“, a székesfehérvári „Pinczéregyelet“, a szombathelyi „Pinczér-betegsegélyző egylet“ s a „Kolozsvári pinczéregyelet“-nek

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

— Megjelenik havonként kétszer —

minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. — Háromnegyed évre 3 frt.

Félévre 2 frt. — Évnegyedre 1 frt.

Egy szám ára 15 kr.

Láptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Lakik:

VII. Klauzál-utca 2. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A kiállítás időtartama alatt a „szállodások-, vendéglősök és korcsmárosok-ipartársulata“ kiállítási mintaszállodájában (városliget).

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Előfizethetni még: Kutschera Mihály úrnál, Aranykéz-utca 6. és Fromm Antal úrnál, dohány-utca 30. szám.

Willkomm-Gruß!

Zubel und Frende bechied uns der heutige Tag!
In großer Anzahl kommen unsere lieben Wiener Freunde und Kollegen, nicht allein um unserer Landes-Ausstellung, sondern auch unserer Genossenschaft und unserem Gewerbe einen Besuch abzustatten.

Sie kommen, um die Sympathien, welche wir Ihnen bei Gelegenheit des ersten österr.-ung. Gastwirthes Tages mit vollem Herzen entgegengebracht, in gleicher Weise zu erwidern.

Sie kommen, um uns zu versichern, daß sie es mit ihrer Freundschaft ernst gemeint, und den Bund, den wir geschlossen auf's Neue bekräftigen wollen.

Unter all den lieben Gästen, welche bis jetzt unsere Landesausstellung besucht, sind keine, denen wir so mit vollem Herzen entgegen geandzt, als Euch, Ihr lieben Freunde und Kollegen; denn wir haben das Bewußtsein, daß Ihr nicht allein gekommen seid, um unseren Besuch zu erwidern und uns Eurer Freundschaft zu versichern, sondern auch deshalb, um unserm Gewerbe den Glanz und das Ansehen zu verleihen, welches ihm mit volstem Rechte gebührt; es wird zwar noch viele Mühe kosten es dahin zu bringen, aber mit vereinten Kräften, mit Muth und Ausdauer wird es uns gelingen das Ziel zu erreichen, dem wir Alle entgegenstreben; denn nur in solchen Landen, wo unser Gewerbe blüht und mit dem Zeitgeiste vorwärts schreitet, kann auch der Handel und das Gewerbe blühen und der Freudenverkehr gehoben werden, es ist eine alte Regel: dort, wo man gut ißt und trinkt, läßt man sich gerne nieder und kommt mit großer Freude immer wieder.

Seid daher in unserer Mitte herzlich willkommen; möge es uns gelingen, Euch Ihr lieben Freunde und Kollegen, den Aufenthalt bei uns so angenehm, als möglich zu machen, möget Ihr nur freundliche Erinnerungen von uns in Eurer Heimath mitnehmen und dort den Dahingebiebenen Kunde bringen, daß Ihr bei uns wahre und aufrichtige Freunde gefunden habt.

Johann Gundel.

Üdvözlét!

Öröm szállt reánk a mai nappal!

Kedves bécsi vendégeink és kartársaink nagy számmal jönnek, nemcsak azért, hogy országos kiállításunkat meglátogassék, hanem hogy társulatunkat s iparunkat is megismerjék látogatásukkal.

A rokonszenv viszonzására jönnek, melyet az osztrák-magyar vendéglősök első gyűlése alkalmával irántuk teljes szívünköl tanusítottunk.

Azért jönnek, hogy biztosítékát adják annak, hogy barátságunkat komolyan vették s a meglátogatott barátságot újból megerősítsék.

Az országos kiállításunkat eddig meglátogatott kedves vendégek közt egy sem volt, kit oly szívöl eredő örömmel fogadtunk volna, mint titeket kedves barátaink és kartársaink; mert öntudatában vagyunk annak, hogy nem csupán azért jöttök, hogy a mi látogatásunkat viszonzótok s bennünk baráti érzelmeitökröl biztosítsatok, hanem azért is, hogy iparunk fényét és tekintélyét emeljétek; még sok fáradságba kerül ugyan, hogy azt teljes fényére emeljék, de egyesült erőnek, bátorság- s kitarással sikerölni fog, sikerölni kell elérni a célét, melyre mindannyian törekszünk, mert csak ott, hol a mi iparunk virágzik és a korszellemöl előrehalad, virágozhatik föl a kereskedelem és az ipar is, s emelkedhetik az idegenek forgalma; régi szabály, hogy ott, hol az ember jól eszik és iszik, örömmel meg is telepszik s mindig nagy örömmel tér oda vissza is.

Legyetek tehát körünkben szívünköl üdvözölve; vajha sikerölne nektek, kedves barátaink és kartársaink itt tartózkodástokat oly kellemessé tennünk, amint csak lehet, hogy vidám emlékekkel térhesetek vissza hazátokba s ott a honmaradottaknak hírlél vihessétek, hogy bennünk igazi s öszinte barátokat találhatok.

Gundel János.

Isten hozott!

A bécsi vendéglősök és kocsmárosok, kik szíves meghívásunkat elfogadva fejönek, hogy megtekintsek vívmányainkat az ipar és mezőgazdaság terén, legyenek üdvözölve körünkben.

A tizenkilencedik század kibontakozott már az előleletekből, melyek irigységre készítettek egyik népjárat a másik ellen, ha és valamiben előbbre talált haladni nálánál. Ma csak örvendeni tudunk minden haladásnak, melyek a művelődés áldásait terjesztik a népek között a fölsimítottak azokkal, hogy az összes emberiségnek egy és azonos érdeke van: a tökéletességre való törekvés.

Lankadatlan igyekezet. kitartó munka és szorgalom által mindinkább megközelítjük azt a magasost célt, s ha egyik vagy másik néf elmarad mögöttünk, azt már nem gunyoljuk, nem sujtjuk megvétségünkkel, hanem jót akaró gyöngédséggel serkentjük, buzdítjuk és támogatjuk, hogy nyomunkba léphessenek, mert az általánosság vált műveltség képezheti egyedül való biztosítékát a közbékeknek, melynek áldásában mind előbbre fejleszhetjük iparunkat, kereskedelmünket és mezőgazdaságunkat.

A tökéletességre való törekvés munkájában minden nemzet szabadon fejleszheti művészetét, irodalmát, mert ma már elmúlt a nemzeti féltékenykedés ideje is. Az ember ma nem nemzetiségi, hanem műveltsége szerint tesz számot a világegyetemben.

Ez az eszme lelkesít ma minden nemzetet, mely megérti hivatását s érdekeit em az elzárkózásban, hanem a társulásban keresi és találja.

Észak, kelet, dél és nyugot népei a minél szorosabb érintkezés által ismerik meg egymást és tanulják becsülni kiváló jó tulajdoniért. Mert minden nemzetben van valami oly tulajdon, mely az emberiség közös érdekeinek előmozdítására alkalmas. Csak meg kell figyelniük és tapasztaljuk azt lépten-nyomon mindenütt.

A közlekedési eszközök hiánya gátolta eddig a népeket, hogy egymással szorosabb érintkezésbe, összeköttetésbe lépjenek. Ma azonban másképp állnak a dolgok ebben a tekintetben is. Az egész világot hatalmas vasúthálózatok szelik keresztül-kasul, annyira hogy az észak lakója könnyű szerrel elhatárolhatja magát kelet népeinek látogatására és viszont, mert ez nem jár többé oly viszonytalanságokkal, veszélyekkel és időpazarlással, mint csak pár évtizedekkel ezelőtt is.

Ez a körülmény gátolt bennünket is, kik szomszédok vagyunk, az egymással való megismerkedésben. Kényelmesebbnek tartottuk a rozsakartó rágalmaknak hitelt adva, a gyűlöletet szítani eg-más ellen, mert az sokkal kényelmesebb volt.

Jelenleg azonban a haladás szelleme oly általánosság vált, hogy többé egyetlen nép sem zárkózhatik el egymástól s így megismerkedve, egymást jó tulajdonaiért tisztelve és becsülve, közös erővel törekvünk a világ közérdekeinek előmozdítására.

Köszönet nektek tisztelt érde- és bajtársaink, hogy megértettétek a kornak into szavát és szíves meghívásunkat elfogadva, eljöttök hozzánk, hogy megismerkedjétek törekvéseinkkel, és szorosabbra fűzzétek a köteleket közöttünk.

Legyetek üdvözölve körünkben!

Ihász György.

Tisztelt ipartársulati tagtársak!

A bécsi testvér ipartársulattal azon örvendetes értesítést nyertük, hogy szívesleg meghívásunk folytán kartársaink közül f. év szeptember hó 5-ikén 500-an fognak országos kiállításunk megtekintése céljából eljönni.

Ipartársulatunk választmánya azon határozatot hozta, miszerint bécsi vendégeink ünnepélyes fogadtatása érdekében a rendelkezésre álló minden eszközökkel oda fog hatni, hogy kedves vendégeinknek fővárosunkban tartózkodási idejét — a legszívesebben üdvözlet kifejezése s a legbarátságosabb rokonszerv alapján — a lehetőségig kellemesé tegye.

Ezen törekvésünknek kivételére s igaz örömrünk kifejezésének fokozására szükséges, hogy valamennyien részt vegyünk testvérbártaink fogadtatásánál, ugyszintén a rendezőbizottság által rendezendő kirándulásoknál minél számosabb csatlakozásra s tevékeny részvételükre hívjuk fel t. kartársaink szíves figyelmét.

A program, valamint a díszbéd felől bővebbi értesítést ipartársulatunk irodája készségeggel nyújt, ugyancsak a kirándulásokhoz s a díszbédhez érvényes jegyek is ipartársulati irodánkban (Lipót utca 12. szám) válthatók.

Azon tagok, kik csupán csak a fogadtatásnál óhajtanak részt venni, kérjük legyenek szívesek szept. 5-ikén szombaton d. u. fel 3 órakor az osztrák-magy. államvasuti indóházánál minél számosabban megjelenni, hol egyúttal a jelvények kiosztása is meg fog történni.

Kartársak! Társulatunk, valamint polgári állásunk tekintélye kívánja meg, hogy vendégeink fogadtatásánál mutassuk be kartársaink mily szeretettel s kedveléssel viseltünk saját iparunk iránt s mindazok, kik ezen törekvéseinket osztják s iparunk érdekeit teljes mértékben munkálják: legyenek legszívesebben üdvözölve!

Budapestben, 1885. aug. 28-án.

A budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata nevében

Gundel János s. k.
elnök.

Geehrte Mitglieder u. Genossen!

Von der Wiener Schwestern-Genossenschaft wurde uns die hohe Ehre zu Theil, daß unserer Einladung Folge leistend in einer Anzahl von circa 500 Genossen am 5. September zur Beschichtigung unserer Landesausstellung hieher kommen.

Der löbl. Ausschuss unserer Genossenschaft hat den Beschluß gefaßt, dieselben in unserer Mitte festlich zu empfangen, ihnen bei dem Besuche unserer Landesausstellung und Hauptstadt an die Hand zu geben, überhaupt ihren Aufenthalt in unserem lieben Budapest so schön als möglich zu gestalten.

Um dieß bewerkstelligend zu können und ihnen zu zeigen mit welcher Freude wir sie in unserer Mitte willkommen heißen, ist es nöthig, daß wir uns Alle sowohl bei dem Empfange, als auch bei dem, während ihres Aufenthaltes durch das Arrangementscomité den Gästen zu Ehren aufgestellten Programm betheiligen; das Programm und die näheren Details können in unserer Kanslei (IV. Lipót-utca 12), Nachmittags von 3-7 Uhr eingesehen werden, ebenjo können dafelbst die Teilnehmer-Karten bis längstens 4ten September, welche für das Festbillet in der Redeute als auch zu den verschiedenen Ausflügen lauten, gelöst werden.

Diejenigen Mitglieder, welche sich nur an

dem Empfange allein betheiligen wollen, werden gebeten, sich Samstag den 5. Sept. l. 3. Nachmittags halb 3 Uhr bei der Anfunftsseite des öfter. ung. Staatsbahnhofs einfinden zu wollen, wobeiß auch die Bescheidungen verabfolgt werden.

(Sollegen!) Die Würde und das Ansehen unserer Genossenschaft erfordert es, daß wir bei dieser Gelegenheit Hand in Hand geben, um unsere Gäste würdig zu empfangen, um ihnen zu zeigen, daß wir ein kompakter Körper sind, unserer Beruf mit Leib und Seele anhängen und alle Diejenigen, welche sich dafelbstigen bemüht sind, mit herzlicher Freude willkommen heißen.

Budapest, den 28. Aug. 1885.

Im Namen des Ausschusses der „Budapester Hotelier- und Gastwirth-Genossenschaft“:

Johann Gundel,
Präsident.

Ipartársulatunk intézkedései.

Vendéglős ipartársulatunk kibővített választmánya ülést tartott, melyen körülbelül 60 ipartársulati tag volt jelen, melyben G u n d e l János elnök ur előterjeszte, hogy a bécsi vendéglősök meghívásunkat elfogadták s kiállításunk megtekintésére vagy 500-an jönnek, továbbá előadja, hogy a szűkebbkörű bizottság az ünnepély megtartása körül már a kellő lépéseket megtette s már egy ideiglenes programot is készített. Azon felül S t a d l e r Károly tagtársaink azonnal Bécsbe utazott, hogy ezen ideiglenes programot a bécsi ipartársulat elnökségével közölje.

Tagtársainkat nagy örömmel fogadták el s az általunk felállított programot csekély módosítással elfogadták Stadler Károly visszaérkezvén, előadja a választmányunk utazása eredményét s elnök ur felkerli a választmányt, hogy jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánítsunk. Elnök előadja, hogy vendégeinket, a kik az első általános oszt-magy. vendéglősök napján ipartársulatunk küldöttjeit oly szívesleg barátságos fogadtatták, részünkről is hasonló módon kellene fogadni, miután ez alkalommal majdnem minden bécsi vendéglős és szálloda magyar zászlókkal volt felszítva, czélszerűnek tartja, hogy a mi zászlódsaink és vendéglőseink is nemcsak a hazai színekkel, hanem szinte osztrák nemzeti színű (vörös és fehér) zászlókkal is díszítsék fel tiszteiket.

Azonfelül elnök ezen javaslatot tette, hogy az összes magyarhoni vendéglőstársaink a hírlapok után felhívandók volnának, a hozzáink való csatlakozásra s tömeges részvételük s a fogadtatásunk minél ünnepélyesebbé tétele végett. Egyszersmind, hogy a budapesti társak lehető felhívás után felkeretnek, miszerint az ünnepélyen minél számosabban résztvegyenek. Elnök ur indítványai egyhangulag elfogadtattak.

Bécsi vendégeink ünnepélyes fogadtatására szóló program-tervezet.

Szombaton (szeptember 5-én) d. u. 3 órakor megérkezés az osztrák-magyar államvasutai indóháznál. A vendégek ünnepélyes fogadtatása az ipartársulat zászlóval czigány zene mellett a Rákóczy-indulóval.

Este 8 órakor az „Európa“ szálloda emeleti dísztermében ismerkedési és díszestély.

Vasárnap (szeptember 6-én): Reggel 8 órakor találkozás a Hangel-fele kioszkban (vigadóter), 9 órakor indulás a kiállításra s ott elfogadás a kiállítási elnökség által. Ünnepélyes fogadtatás a budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok kiállítási pavillonja előtt G u n d e l János ipartársulati elnök

által, innen csoportonként a kiállítás megtekintése. D. u. $\frac{1}{2}$ órákor díszbead a „Vigadó” termeiben. Este 7 órákor a m. kir. opera-színházban díszelőadás.

Hétfőn (szept. 7.): Reggel 8 $\frac{1}{2}$ órákor találkozás a császár-fürdői vendéglőben, 9 órákor közti vaspályán kirándulás a fogaskerekű vasúthoz s azzal 10 órákor a svábhegyre, s onnan séta a „Fácán”-hoz s ott 11 órákor reggeli. D. u. $\frac{1}{2}$ órákor a közti vasuton vissza egész Kőbányáig s ott a kiállítás területén villany-világítás.

Kedden (szept. 8.): Reggel 8 órákor találkozás a várkapudnál Budán, a várkertben keresztül fel a várba, onnét vissza, $\frac{1}{2}$ órákor külön gőzhajón kirándulás a Margitszigetre a felső vendéglőbe, s 11 órákor reggeli az alsó vendéglőben. D. u. $\frac{1}{2}$ órákor indulás Promontorra s ott egyes tagtársaink pincczinek csoportonkénti megtekintése. $\frac{1}{2}$ órákor a Törley-féle pezsgőgyár megtekintése s $\frac{1}{2}$ órákor visszaérkezés, kiszállás a hely. plebánia-templom előtti kikötőnél.

Program-Skizze

zum feierlichen Empfang unserer Wiener Gäste.

Samstag (am 5. September). Nachmittags um 3 Uhr Ankunft im Vuhobefe der k. f. priv. österr. ungarischen Staatsbahn. Feiertlicher Empfang der Gäste mit dem Banner der Genossenschaft, bei Zigeunermusik unter den Klängen des Händelschen Märchens.

Abends um 8 Uhr Vorstellung-Neftabend (im Prachtlokal des Hotel „Europa“).

Sonntag (6. Sept.). Um 8 Uhr Früh Zusammenkunft im Nangl'schen Kiosk (Vigadóplatz); um 9 Uhr Fahrt zur Ausstellung, hier Empfang durch das Präsidium der Ausstellung. Feiertlicher Empfang vor dem Ausstellungs-Pavillon der Butapester Hotelier, Gast- und Schankwirthe durch den Genossenschafts-Präsidenten Johann Gunde, dann Gruppenweise Besichtigung der Ausstellung. Nachmittags um $\frac{1}{2}$ órákor 4 Uhr Neftmittagsmahl in den Redoute-Sälen. Abends um 7 Uhr Gala-Vorstellung in der königl. ungar. Oper.

Montag (7. September). Um 8 $\frac{1}{2}$ Uhr Früh Zusammenkunft in der Kaiserbad-Neftauration um 9 Uhr Ausflug per Tramway zur Zahnradbahn und mittelst dieser um 10 Uhr Auffahrt auf den Schwabenberg und von hier Spaziergang zum „Fasán”, dort Morgen-Imbiß um 11 Uhr. Nachmittags um $\frac{1}{2}$ órákor mittelst Tramway Rückfahrt bis Steinbrunn zur Besichtigung der Schweine-Ausstellung. Abends elektrische Beleuchtung im Ausstellungs-Territorium.

Dienstag (8. September). Um 8 Uhr Früh Zusammenkunft in Ofen beim Festungsthor, durch den Festungsgarten hinaus in die Festung, von hier früh, um $\frac{1}{2}$ órákor 10 Uhr Ausflug mittelst Separat-Schiff auf die Margaretheninsel zur oberen Restauration, um 11 Uhr Dejeuner in der untern Restauration. Nachmittags um $\frac{1}{2}$ órákor Abfahrt nach Promontor zur gruppenweisen Besichtigung der Kellereien einzelner Kollegen; um $\frac{1}{2}$ órákor 6 Uhr Besichtigung der Törley'schen Weinbrennereifabrik und um $\frac{1}{2}$ órákor 8 Uhr Retourfahrt und Ausreisen bei der Schiffstation vor der Innerstädter Pfarrkirche.

Néhány szó az „Irányszék”-hez.

Vass János ur a „Szatmári pincczer-egylet” fíradhatlan buzgó elnöke „Irányszék” cím alatt a szaklapunk több számában közölte nézeteit az országos egyesülés felől, sőt a szövetkezetet a „Vendéglősök országos iparegyesülete” címmel felruházva, annak alapszabály-tervezetét is közzé tette.

Az kétségtelen, hogy a mai korban nagy és hathatós eredményt csak társulás és egyesülés útján lehet elérni, a farsulás az egyes személyek gyenge tehetségét egy erős izmos egészébe tömöríti és lehetségessé teszi, hogy egy a szövetkezet saját maga, mint az egyes tagok javára erkölcsi és anyagi tekintélyt érvenyítesen.

Az első lépés az egyesülés terén megtörtént, a mennyiben helyi pincczer-egyletek már fenállanak, azonban ezen egyesületek míg mindig gyengék arra, hogy a kellő súlyal és tekintéllyel léphetnének fel az országos vendéglősök kavcsok és ezek segédszervezetei erkölcsi és anyagi érdekeinek fejlesztése tekintetében.

Fejlesztési kell tehát az egyesülést, nagyobb és általánosabb alapra kell azt fektetni s az összes már meglévő ilyenmő egyleteket egységes szervezettel országos szövetkezeté kell alakítani, mert csak így érhető el a cél, hogy iparunk fejlesztések, hogy a szövetkezetek erkölcsi tekintélye legyen s egyuttal a humanistikus intentióknak is megfelelhessen.

Ily szempontból tekintve az ügyet, kétségtelen, hogy Vass János ur kezdeményezése nagy becst anyagot foglal magában s a fenálló pincczer-egyletek önérdékük ellen sulyos hibát követnek el, midőn ez eszmét fel nem karolják, annak létesítést nem szorgalmazzák, az egyletek választmányi és közgyűlésein ugy szaklapunkban is a kivétel módozatait kellően meg nem vitatják; nincsenek hivatalos magaslatán, midőn a megpendített eszmét agyon hallgatják s azt elposványosolni engedik is hálátlanok, midőn oly önzetlen, buzgó és fíradhatatlan kezdeményezést minő Vass János uré nem méltányolnak.

Mert a kérdés ez: van e szükségünk országos szövetkezetű egyesülésre vagy sem!

Ha van, akkor erkölcsi kötelessége minden egyes tagtársnak, annál inkább a fenálló pincczer-egyleteknek az országos társulás eszméjét fejleszteni, annak létesítésére a módok és eszközök felett gondolkodni; ha pedig nincs ily egyesülésre szükségünk, akkor nem szabad egy ily önzetlen fáradozást és igyekezetet, minő Vass János ur agyonhallgatni, hanem alaposan hozzá kell szólni a tárgyhoz e lapok hasábján s kimutatni, hogy országos egyesülésre nincs szükségünk, vagy egyáltalán kijelenteni, hogy ilyet nem akarunk!

Minden nagyszabású és nagy horderejű intézmény életbe léptetésénél és keresztülvitelenél fontos szerepet játszik a kezdeményező személyisége is.

Vajjon jelen esetben kit illet meg a vesztőrszer-p, a kezdeményezés actiója inkább, mint a budapesti pincczer egyletet?

De tette-e ezen egylet ez irányban megfelelő intézkedéseket s érlelte-e akár saját körében akár azon túl szaklapjainkban a kérdés által álló fontos eszmét? — sajnos, a felelet csak tagadó lehet!

Pedig mint fölösleges s így központi egylet, annak elnöke és választmánya lennének leginkább hivatta az ügyet kezükbe venni, az eszmét eszmecseré útján megérlelni s annak létesítésére a megfelelő eszközök és módok felől gondoskodni.

Nem tételezzük fel, hogy a budapesti pincczer egyletnek akár elnöksége, akár választmánya át ne értené az országos szövetkezes célját, annak nagy horderejét s az abból ugy az iparra magára mint a szövetkezes minden egyes tagjára háruló erkölcsi és anyagi hasznót; mindazonáltal az eszme megtestesülésére eddig nem fordította a kellő gondot, figyelmet, szorgalmat és érdeklődést.

Nem akarjuk ezért egyenesen mulasz-

tással vádolni a budapesti pincczer-egylet elnökét és választmányát, de a lanyhaságot, az érdeklődés hiányát joggal nehezteljük nála.

Nehezteljük annál is inkább, mert az országos szövetség eszméje évekkel ezelőtt, midőn még szaklapunk a „Pincczerbarát” volt, abban már többek által fejtegetve lett; ugyancsak évek előtt a „budapesti pincczer egylet” közgyűlése ki is küldött egy 3 tagú bizottságot e kérdés megoldására, mely bizottság azonban ide nem tartozó okok miatt — abban hagyta működését anélkül, hogy az egylet közgyűlésének vagy választmányának jelentést tett volna eljárása vagy működése felől. Ez idő óta az egylet mélyen hallgat az ügyben — pedig önmagától nem fejlődik semmi!

Reméljük, hogy ezen pár ószinte szó elég lesz a budapesti pincczer-egylet elnöksége és választmányának serkentésül és mint az ország fővárosában levő központi egylet buzgón kezébe veszi az országos szövetkezes ügyét, megvitattja saját kebelében, hozzá szól tagjai által szaklapunkban, bizottságot szervez, mely az „Országos egyletet” alapszabály-tervezetét kidolgozza az előre beszerzett anyag alapján, azokat minden vidéki társügyetnek hozzászólás és tanulmányozás végett megküldi s előkészíti az utat egy országos congressus megtartására!

Ez lenne a munkaprogramunk! Szép és nagy feladat, melyhez csak akarat és ambíció s nemes becsvágy kell! Dolgozni kell uraim, tenni és hatni! Dolgozzunk! ha mindjárt ténykedésünk és munkálkodásunk gyümölcsét nem is mi magunk élveznénk is, a babér, az érdem, az elismerés mégis a miénk lesz, ha alkotásunk sikerült! Dolgozzunk uraim! s ha váltvetett erővel látunk a munkához, akkor a budapesti pincczer egylet fenállásának 50 éves jubileuma alkalmára megtartható volna az országos congressus is, mert ez únépelyre a vidéki egyletek képviselői meghívásunkra valószínűleg egyébként is megjelenjen fognak. Szorgalommal, kitartással, erős akarrattal azon időig az előmunkálatok elvégezhetők s mily lélekelmő jubileum lenne az, ha az országos congressus megalakítaná az „Országos szövetkezetet” is!

Hogy Vass János ur alapszabály-tervezetét mennyiben fogadható el, azt bírálni ezuttal nincs szándékunkban, mérlegelje az a majdan kiküldendő bizottság, de hogy kiindulási pontul becses alap, az kétségtelen s közreműködése továbbra is biztosítandó és kikérendő lenne.

Nekünk csak az lévén czélunk, hogy az érdeklődést cselebbes körben felélesszük, hogy a budapesti pincczer egyletet a vezérszerep elfoglalására serkentjük, s ennek tevékenysége által az eszmét a kivitelhez a létesüléshez közeledni lássuk, ezt elvére, teljesen meg leszünk elégedve felszólalásunk eredményével.

Budapest, 1885. augusztus hó.

Pajtsits Gábor
főpincczer.

Egyleti élet.

— A szatmári pincczer-egylet” július hó 24-én tartotta félévi közgyűlését. A tárgyszorozat I. pontján Kalocsai Zsigmond a számvizsgáló bizottság jelentését olvasta fel, mely szerint az egylet pénztára az erre vonatkozó könyvek és okmányokkal megvizsgáltattak és rendben találtattak. A jelentés kiemeli, — hogy az elmúlt félévben az egylet sokat áldozott humánus céljaira, és hogy a kiadás a bevételt meg nem haladta, csak is a választmány körültekintő eljárásának

tulajdonítható. — Bevétel volt 98 frt 10 kr. kiadás: 97 frt 62 kr. Nyeremény 48 kr. Tudomásul vétették.

A sorrend II. p. szerint az idő közben megüresedett pénztárnoki állás Percz József vendéglős megválasztásával tölthetett be, az eltávozott választmányi tagok helyébe Slosz Márton és Bleier Zsigmond választották meg.

A sorrend II. p. levén a választmány jelentése, — melyet Valkovits Sámuel jegyző röviden a következőkben adott elő: az elmúlt félévben tartatott 6 rendes és 3 rendkívüli választmányi ülés, de nem terjeszkedett részletekre, indokolván, hogy a részletezésnek az évi jelentésben leendő helye, az ezen üléseken hozott intézkedések főbb vonalában a következők: — Január 23-án tartott ülésen a folyó ügyek elintézése után, 6 szakaszban az ellenőr kötelességei és teendői állapították meg.

Február 13-án, a betegek ápolására vonatkozó szabályok módosították és az egyleti orvossal kötöttet szerződés.

Március 13. becsületbeli ügy intéztették el, és egy tag botránys magaviselete miatt 1 frtig büntetett.

Április 14-én, folyó ügyek i. tétettek el. Április 24-iki rendkívüli ülésen temetési intézkedés tétettek.

Május hó 22-én, folyó ügyek és egy tag botránys magaviselete miatt 2 frtig büntetett.

Junius 5-iki rendkívüli ütemési temetési intézkedés tétettek.

Junius 22-én, temetési intézkedés és folyó ügyek intéztettek el.

Julius 10-én, személyes ügyek intéztettek el, és pedig P. G.-ré nézve, az ellene felmerült panaszok folytán, a választmány határozatilag kimondotta, hogy ha ismét oly „botránys kihágás” követne el, mely által a pincérség compromittáltatnék, a helybeli lapokban köztudomásra hozza, hogy P. G. az egylet- és a pincérséggel semmi szolidaritásban sem áll s botránys tettei a pincérségre nem háromlathatnak, továbbá intézkedett a választmány, hogy P. G. nyilvános mulatságok és banqueteknél mint kíségit pincér ne alkalmaztassék.

Tudomásul vétették.

IV. p. Elnök P. G. kérelmét terjesztvén elő, melyben P. G. a választmány intézkedését igen sérelmesnek tartja, s a közgyűlést kéri, hogy a választmány intézkedését hatályon kívül helyezze és őt az egyletbe fel vegye s egyszerűsind ígérvén megjavulását is.

Közgyűlés a P. G. ügyét és kérelmét tárgyalva, miután az ellene emelt panaszok és vádak valóban bizonyultak, — határozatilag kimondotta, hogy ha választmányi intézkedését mindaddig érvényben hagyja, míg kérelmező megjavulásának komoly jeleit nem mutatja, az egyletbe való felvétele is ettől tetéven függő s egyszerűsind utasítottat, hogy foglalkozás után lásson és üzletet kereszen.

K. L. ügyében benyújtott igazoló okmányt közgyűlés nem találta kielégítőnek, és K. L. részletesebb igazolásra utasítottat, s az egyletbe való felvétele is ehhez kötötték.

V. p. Közgyűlés *Gelb* Benjamin indítványára elhatározta egy felolvasással egybe kötött ténylesebb rendezést, rendezőkkel: *Gelb* Benjamin, *Valkovits* Sámuel, *Kalocsai* Zsigmond és *Klencz* György választották meg.

Ezzel a gyűlés véget ért.

A bécsiekhez.

(A szept. 5-iki ünnepélyre.)

Megjöttetek tehát rokonok, testvérek.

Kik csillagok vagytok az ég égen
Kik tán azt hiszitek, hogy ninc a közönnéi:
Külömb dolog, — pedig igen régen
Tudjuk, — van barátság és vendégszeretet
Mely bajtársul számítja az eget!

S miként az ég angyalai tudják,
Hogy csak egy van — a szép összetartás!
Mely szívalakomny bár, — de forró mint a nap,
S mely több gyümölcsöt hoz, mint bármely aratás,
Ép úgy öhajátjuk mi, hogy a Pannonia
Tudja meg már egyszer mi a harmónia.

Igaz mondogatják, mi közöttik hozzátok
Ti németek vagytok — mi pedig magyarok
De a természetben ég és föld közli közök
Nem oly vég nélküli, mint ti gondoljátok.
Az ég csillagai a föld tengerében
Találnak támpontot — Istenség öleiben.

Azért tehát hűen fogjuk egymás kezét.
Mondjuk Isten hozta egy állam fia!
A közös lebejben mindnyájunk szem előtt,
Eljött visznek felénk nemzetek ajkai,
Éljent! Hoch-ot! Hurrah-t! mosolyogva kiáltjuk,
Mikor bécsieket szívünkhoz szorítjuk.

Boor József.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „Vendéglősök Lapja” előfizetési ára: Egész évre: 4 frt. Fél évre: 2 frt.

— Lapunk jelen száma, bécsi vendégeink fogadtatásának ünnepélyére vonatkozó adatok közölhetése végett pár nappal késétt.

— **Ö fensége Rudolf trónörökös** főherczeg legmagasabb születése napjának tisztelőre f. év augusztus 21-ikén a kiállítási előhökész **Pohl** Károly jeles üzletársunk vendéglőjében díszebédet rendezett. A banketten ott voltak a kiállítók előkelőségei. Vendéglős ipartársulatunk részéről ott voltak: **Gundel** János elnökünk, **Kammer** Ernő, **Glück** Frigyes szállodás urak, **Wirth** Ferencz, **Morbitzer** Lőrincz vendéglős urak. A „Vendéglősök Lapja” képviseletében **Háasz** György szerkesztő és **Glück** Frigyes szállodabirtokos, lapunk belmunkatársa voltak jelen. A díszebéd valóban dícséretére válik **Pohl** Károlynak, mert minden tekintetben megfelelt a díszes vendéglőzség igényeinek. **Pohl** Károly üzletársunk nemcsak kifogástalan ételleivel, de a vendéglős ipartársulatunk jelen volt tagjai irányában tanúsított előzékenysége által is bemutatja, hogy valódi üzletember. A díszebédben gr. **Széchenyi** Pál miniszter fenkölt szavakban emelt poharat **Ö fensége**ért, mit a jelen volt lelkesült előzékenysége követett.

— **Vendéglős ipartársulatunk** kiállítási pavilonját legutóbb az országból és a külföldről érkező számos előkelőségek is meglátogatták. Vidéki üzletársaink közül pedig itt voltak **Markusz** Márton szállodás ur Szatmárról, kit **Gundel** János buzgó elnökünk személyesen kalauzolt, **Wachtmann** J. vasuti vendéglős ur Kolozsvárról, **Stumpf** Dózsa ur a győri vendéglős ipartársulat derek titkára kedves családjával, **Sikolya** Bálint vendéglős ur kedves családjával, **Österverreicher** J. és **Rosz** Gyula urak Szatmárról, **Mezőssy** László földbirtokos és bormertel Tolcsvárról, **Raum** János szállodás ur Győrből, **Scheiter** János szállodás ur Szekesfehérvárról, **Majzer** Antal vendéglős ur Zala Szt.-Grótról, **Majzer** J. vendéglős ur Sümegyről, **Evis** J. vendéglős ur Kis-Czellből, **Huselmejer** István szállodás ur Debreczenből, **Endersz** János főpincér ur Nyíráról, **Hokky** N. vendéglős ur Kassáról, **Novotny** Lajos vendéglős Aradról, **Werner** József főpincér Horvátország Kőrösről, **Gánti** Lajos vendéglős, **Baldasz** Mihály szállodás,

L. dner József vendéglős Szekesfehérvár, **Matits** István Szombat helyről, és még többen.

— **Nagylelkű adomány.** Özv. **Kommer** Józsefné urnó, 100 frtot a budapesti vendéglős ipartársulatnak, 100 frtot pedig a budapesti pincér-egyletnek adományozott. A nemes-szívű urnónek nem rég elhunyt férje a fővárosi pincér-egyletnek volt tagja.

— A „Budapesti pincér-egylet” választmányi ülést tartott f. év augusztus hó 24-én éjjeli 12 órakor. Jelen voltak: Elnök Schopper Ferencz, Sztanoj Miklós titkár, Cserwenyi Ferencz, Czettini Ferencz, Moszer J. Károly, Schmidtbaner Lajos, Feicht Károly, Duchon János, Ruef József, Szabó Gyula, Poplán Zsigmond, Medits Lipót és Háasz György a „Vendéglősök Lapja” képviseletében, a jubileum-ünnepélyt rendező hatos bizottság az ünnepélyhez szóló összes programot jelenti, és egyhangulag elhatározatott, hogy az ünnepély f. év november hó 5-én lesz megtartva, több tárgy nem lévén, az ülés fél 3 órakor véget ért.

— A budapesti kávéházi segéd-egylet f. évi augusztus 28-ikán tartott rendkívüli közgyűlésben az egylet előkelői egyhangulag **Katschera** Mihály eddigi titkárát választotta. Az egylet elnöke eddig **Bátori** Mihály kávé volt.

— **Eszküvő.** **Kirschkopf** Mátyás a főváros egyik előkelőbb mérősar mestere f. hó 20-ikén d. u. 4 órakor esküdött örök hűséget a Deák-terti evang. templomban **Mandel** Anna urhölgynek. Násznapok voltak: **Mühl** Konrad és **Luchman** Ede urak. Tartós boldogság legyen frigyuk kísérője!

— **Czepka** Lajos a pincér-egylet pénztárosa f. hó 23-ikán a régi polgári lövöldében **Radies** Vilmos zenekara közreműködése mellett zártkörű tánczyalmat rendez. Előre is ajánljuk pályatársaink figyelmébe.

— **Lónyay** Ferencz urat, az orsz. müntapinczer széptelenség képzett titkárját sikerült lapunk munkatársul megnyerni, mai számunkkal megkezdjük nagyreklékü szak-cikkeiket.

— **Nagy-Bocskereken** a „magyar király”-hoz czimzett szállodát **Áldásy** Mihály szállodás ur vette át Páncsováról.

— **Debreczenben** **Gödényi** József ottani egyleti elnök csapó-utczai kávéházát **Paternan** Vince ur, a Kopecky-féle sörcsarnok főpinczerje megvette s azt a jövő év január 1-én veszi át.

— **Vilmos** Lajos üzletársunk Debreczenben megvette Papp György vendéglős urtól a nagy Erdő-féle vendéglőt s azt f. hó 1-én vette át. Főpinczerje **Nebenmayer** Antal ur lapunk buzgó olvasója leendő. Sok szerencsét!

— **Aradon** **Zemplényi** Sándor pályatársunk kibérelte a „fehér kereszt”-hez czimzett szállodát, de azért nem adta fel a színház alatt levő díszes kávéházát.

— **Czitronyi** János kávé ur Aradon a Minorita-zárda új épületében csinosan berendezett kávéházát nyitott.

— **Páncsován** **Áldásy** Mihály ur szállodáját **Goldschmidt** J. volt főpinczer bérelte ki.

— **Czigány** sózár. „Vakeriben” jelent meg Győrffy Endre szerkesztésében és kiadásában. A művet József főherczeg **Ö fensége** nek ajánlotta fel szerző. Az érdekes könyvben néhány czigány verset is találunk, melyekből itt közlünk egyet műtatványul:

Azt mondják, hogy nincsen népem
Sem asztalom, sem szélem
Egy urnak sincs pedig oly szép, mint nékem,
Zöld mező az én asztalom és szélem,
Nincs is senki kívül azt felszerélem.

Czigányul:

Óda phénon néne mänge
Ní káfiú, ní szkámí,
Náne raja kaszke sukárider hi,
Zeleni esár nro káfiú iszkámí
Náne niko koka me parva hi.

A magyar-czigány szótár ára : egy kötet 1 frt. Kapható egyedül *Vasváry* Kovács József úrnál a népszínháznál és a „Vendéglősök Lapja” szerkesztőségében.

— **Peschl** József, volt főpinczér, a rostély-utca 2. sz. a sörcsarnokot nyitott.

A szatmári pinceszék-egyesület augusztus 14-én, a „Vigadó” alsó termében felolvasó-estélyt rendezett, melynek sikerére nézve a megjelentek szép számának kiemelése mellett elég annyit megjegyeznünk, hogy a pénzár tiszta bevétele felül haladt 40 forintot. Gelb Benjámin egyesületi tag gyakorlati ésszel, bő ismerettel és kellő szakavatottsággal a pinceszék és a gazdák szövetségésének szükségéről tartott felolvasást s utóbb Ferenczy János, hírlapíró felkérése folytán, népszerű előadásban a pénz történetéről értekezett, rövid vonásokban megismertetve a forgalomban a csereképes javak és nemes fémek egymás elleni harczát, egyszersmind megemlítve az ezüstnek napjainkban árkeleti pótlékon alul való súlyedését s a valuta-kérdést. Az estélyen a jelen voltak számos pohárköszöntőt is mondtak

— **A győri kávéosok**, vendéglősök és italmérők egytől a „Hazánk” f. évi 54-ik számában hozott közleményre vonatkozólag, amennyiben ott némi letelezéséről van említés téve, a nevezett egylet mostani tisztikara iránti tekintetből kijelenti a pinceszékelyt, hogy azok a letelezésük arég ebbi, 1873 előtti időkre vonatkozhatnak.

— **A győri pinceszék** folyó hó 5-én tartott értekezletük alkalmával elhatározták, hogy addig is, míg betegesgyőző egyleti alapszabályaik megerősítve visszaaközének, maguk közt gyűjtést rendeznek s az önkéntes adakozás utján befolyt összegből segélyezni fogják netán megbetegedendő társaikat. Hogy pinzereink mennyire lelkesülnek új egyletük iránt mutatja az önkéntes adakozás fényes eredménye. Adakoztak ugyanis: (I. Közlemény). A főnökök részéről: Limbeck Ferenc kávé mint elnök 30 ft, özv. Czeiner Ferencné, vendéglősnő 5 ft, Táske Sándor kávé 10 ft. A segítők részéről: Bertalanffy Mihály 5 ft, Dörnhöfer József 5 ft, Faltesz Antal 10 ft, Fábán Ede 1 ft, Frindt István 5 ft, Hacker András 5 ft, Horn Dező 2 ft, Kmetty Jenő 10 ft, Kuster Géza 10 ft, Lasch József 5 ft, Leitgeb Ferenc 10 ft, Leitgeb József 10 ft, Leitner Mihály 5 ft, Meggyesi Lajos 5 ft, Nagy Gyula 5 ft, Netuschel Ferenc 3 ft, Neubauer Mátyás 3 ft, Nothnagel József 5 ft, Ott Nándor 5 ft, Payer Károly 5 ft, Peck Lőrincz 1 ft, Pirek István 5 ft, Pilváksz Ferenc 5 ft, Posch Nándor 10 ft, Prigl Sándor 3 ft, Reiterer János 5 ft, Scharmann János 3 ft, Schrodt Lajos 5 ft, Szabó Antal 5 ft, Széning János 1 ft, Thell János 5 ft, Widemann János 10 ft, Pöckel Ferenc 5 ft, Binder József 1 ft. Összesen 223 ft. — A begyűlt összeget megőrzés végett átadták Limbeck Ferencnek ideiglen. elnöknek, ki abból e hó 12-én 100 frtot, és 13-án 50 forintot a győri első takarékpénztárnál helyeztet el.

Halalozás. *Ujváry* Miklós pályatársunkat érzékeny családi vesztéség érte, ivére Zsigmond f. év aug. 20-ikán életének 43-ik évében jobblétre szenderült. Béke hamvaíra!

— **Halalozások.** A székesfejérvári pinceszék-egyesületnek legutóbb két buzgó tagja hunyt el, egyik **K e h r e r** Károly, Kehrer Ferencz urnak az ottani egylet elnökének testvér-bátyja és **F u e h s** Lajos főpinczér. Béke hamvaíkra.

— **A francia nyelv** megtanulni óhajtó szaktársak figyelmébe ajánlunk egy előkelő francia nyelvtanár, tudakozhatni lapunk kiadóhivatalában.

— **Azon t. olvasóinkat**, kiknek előfizetéseik a múlt számmalok lejárt, kérjük legyenek szivesek előfizetéseiket mielőbb megújítani.

A kiadóhivatal.

— **Stölzle C.** és fiai üvegáru hirdetésére figyelmeltetjük t. olvasóinkat!

— **A Hírháger Károly** ur eltaplábálról szóló hirdetését ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Külföldi borkereskedésünk.

Írta: **Lónyay Ferencz**

I.

A magyar korona országainak összes szőlőterülete az új catarsteri felvétel szerint 739,484 catarstralis holdat tesz. Jóllehet ezen terület az összes termőföldnek csak 1.4% -át képezi, catarsteri tiszta jövedelme 3,270,000 frtra, vagyis csaknem ugyanannyira rug, mint az összes legelők tiszta hozadéká, melyeknek pedig területe több, mint tízszer akkora, vagy mint az összes erdőké, melyek huszonegyszer nagyobb területet foglalnak el. — Az évi bortermelés általános mennyisége, ámbár erre vonatkozó adataink igen hiányosak, s a valóságnak meg nem felelek, — körülbelül 8 millió hectoliterre tehető, ugy, hogy tekintetben hazánk a nyugati helyet foglalja el, mindjárt Francia-, Olasz-, és Spanyolország után soraközik.

De ha ezen országok a bortermés mennyiségét illetőleg megelőzik is, a termés minőségére nézve hazánk egyiknél sem áll hátrább, mert a leghíresebb és a világkereskedelemben legnagyobb szerepet játszó bordeauxi, burgundi és rajnamelléki borokhoz hasonlókat ugyanolyan minőségben hazánk is producál. Kitémő vörös boraink ugyanis a legelső bordeauxi boroknál sem állanak hátrább, a fehérek között pedig egyre növekszik, különösen Erdélyben a legvilágosabb fajborok (riesling stb) száma, melyek ugy illat, mint zamatoság tekintetében a legjobb rajnai borokkal versenyezhetnek. Sőt ezeken kívül termel hazánk még olyat is, a melyet másutt sehoh a világon előállítani nem tudnak, a mi egyedül hazai specialitás s ez az összes borok királya, a világhírű tokaji aszu.

Magyarország ugy talajának, mint éghajlatának a bortermelésre kiténően alkalmas voltánál fogva, erre kiválóan hivata van; mindamellett sajnálatlall kell tapasztalunk, hogy a világkereskedelemben nem foglaljuk el azt a helyet, a mely hazánkat megilletné, s a helyett, hogy borkereskedésünk más országokhoz hasonlóan fejlődne, ezek mellett megszese elmarad, sőt nehoh, mint például Lengyelországban, melynek piacait régi időtől fogva egészen a magyar borok uralták, határozottan visszaesést mutat s félni lehet, hogy az élelmes francziák innen kiszorítanak bennünket.

Nem lesz tehát talán érdekelten némi-lyel rámutatni külföldi borkereskedésünk akadályaira s legalább jelezni azon utakat és módokat, melyek annak terjedésére szolgálhatnak.

Átalánosságban — nézetem szerint — a borkereskedést nehezítő körülmények, melyek ugy a termelésnél, valamint a kereskedésnél megvannak, következők:

A mi a termelést illeti, mindaddig kevés gond volt arra fordítva, hogy az egyes vidékeken az ottani talaj és éghajlati viszonyoknak megfelelő szőlőfajok tenyésztessek: e helyet ugyanazon borvidékeken, sőt igen gyakran egy szőlőbirtokos ugyanazon szőlőjében is a leg-

különbözőbb, s az ottani viszonyoknak sokszor egyáltalában meg nem felelő szőlőfajokat találnak, melyeknél az egyes fajok érési idejének egymástól nagyon eltűtől voltánál fogva mégis gyakran származik az a nagy baj, hogy a szüretelés alkalmával egyes fajok már túl vannak érve, míg a többiek esetleg még érletlenek. Természetes dolog, hogy a szőlőfajok ilyen keverékéből egy határozott jelleggel bíró bort nyerni teljesen lehetetlen, pedig a világkereskedelemben sahat bortól, mint főfeltétel, mindekelőtt azon tulajdonság kívánatik meg, hogy az mindenkor az illető borvidéket jellemző egyenlő jelleggel és lehetőleg hasonló minőségűleg bírjon. Hogy ez eléressék, a főszly arra fektendő, hogy minden borvidékeken csak néhány olyan szőlő faj mivélésére szorítkozzának a termelők, a mely azon vidék borának jellegét és hasonló minőségét — a kielégítő mennyiség mellett — biztosan megadni képes. Például szolgálhat e tekintetben Franciaország, mely a világ összes borpiazeit csak ugy volt képes megnyerni és meg is tartani, hogy évek hossza során át folytatott gondos megfigyelés utján válogatta meg azon néhány szőlőfajt, mely az egyes vidékeken való termelésre legalkalmasabb s ezeknek mivélése mellett állhatatosan meg is maradt.

Hogy termelőink magukat szőlőik beültetésével a legalkalmasabb fajok helyes megválasztása iránt tájékozassák, a földmivelési miniszterium a borászati kormánybiztosság közreműködésével s a vincerlékerpétezők és borászati vándortanítók s más szakértők véleményeinek meghallgatása után az ország egyes borvidékei szerinti beosztással, az ottani termelésre legalkalmasabb szőlőfajokról egy jegyzéket állított össze, mely az illető fajok mikénti elültetése és mivélésmódja iránt is tájékozást nyújtó utmutatással van ellátva.

Egy másik nagy baj nálunk az, hogy erjesztő pinzereink nincsenek, sőt ellenkezőleg a pinzerek sok helyen olyan hidegek, hogy bennük a bor egészen soha ki nem erjedhet, a minék nagyon természetesen az az eredmény, hogy a bor — habár pinzereben, hol talán több évig is állott, a legjobb kifejeződöttnek és tökéletesen palackkérettnek látszik is, — a kereskedésbe bocsátva, a melegebb hőmérsék mellett azonnal újra erjedésbe jön, megzavarodik s az erjedés, például hegyaljai boroknál, gyakran a dugót is kilöki, vagy a palackot repesztí szét. — Ennélfogva nagyon kívánatos, hogy a nagyobb bortermelők külön-külön, a kisebbek pedig közösen, célszerűen berendezett erjesztő pinzereket állítsanak fel, sőt a meyeniben a borkereskedők a bort a termelőktől többnyire meg fejletlen állapotban vásárolják össze, — szükséges, hogy erjesztő pinzereket ök maguk is tartsanak. — Ez által mig egyfelől a bornak állandósága és tisztasága a forgalomban biztosítottatik, másfelől az az előny is van elérve, hogy a bor sokkal előbb lesz palackkérett és forgalomba hozható.

(Folyt. köv.)

Während dem Drucke uneres Blattes sind im Programme der Empfangsfeierlichkeiten folgende **Änderungen** eingefügt worden:

a) **Samstag** Abends 8 Uhr Begrüßungs-Abend im Hotel Europa.

b) **Sonntag** ¼ 4 Uhr Nachmittags Festbanett im Redoutensale; — Abends 7 Uhr Galaveranstaltung in der kön. ung. Oper zu Wien der Wiener Gäste.

c) **Dienstag** 8 Uhr Früh Zusammenkunft in Ofen im Burg-Rösch, und Abends 9 Uhr Tanzfrühen im Konzerthale der Ausstellung.

A vendéglő ipartársulatok és pinceszé-egyletek szövetkezetéről.

A szatmári „pinceszé-egylet” javára t. év augusztus 14-én tartott felolvasási estélyre írta: Gólbéni.

T. uraim és kártársaim!

Mielőtt a felolvasást megkezdéném bátor lesznek egy néhány szóval a felolvasás célját elmondani:

1. Uram! Igen jól tudják, hogy egyletünk a humanitás terén működik: anyuival inkább is tudjátok, mert a mult közgyűlésből meggyőződhetek, hogy az elmult főelőben — sajnos a sok beteg és két temetés egyletünket annyira kimerítette, hogy azon valamely módon segítenünk kell: — emelől fogva elhatározták, — miszerint felolvasást rendezünk és kiteszünk egy gyűjtőlevelet, hogy aztán kiki anyagi tevétséghez s akaratához mérten adakozzék; s így legalább némileg helyre lesz pótolva azon kiadás, amint elköltöttünk. — Ez volna az egyik cél amiért mi ezt tesszük; — de van még egy másik cél is, nevezetesen az, hogy még több felolvasásokat rendezzünk, s melyből tisztelt kártársaink megismerhessek a szövetkezet célját. Ez a második cél, — ami ugyan elsőnek kellett volna lenni. Ezért jöttünk össze s kell is még többször összejárnunk.

Felolvasó itt áttér történelmünk több kimagasló alakjaira s közöttük nagy Széchenyinkről a következőleg emlékszik meg: — Uram! nem akarok hosszas lenni s bővebben fejtegetni a történelmet, hanem csak vissza kívánokzom térni vezérszeméhez, és hogy elmondjam, ki volt az első harcos, akit ugyan legelőször kellett volna említenem, de szándékosan hagyam utóljára, hogy ki volt az tulajdonképp, aki a haladást eme formában és irányban megszédhette. — Ez pedig nem más, mint gróf Széchenyi, aki azt mondta: „Magyarország nem volt, hanem lesz”, s hogy kezdte ezt meg, mikor a nemzet már ugys gyenge volt anyagiilag, szellemileg, mert még azt is mondta, az apagyilkosoknak is meg kell kegyelmeznünk, mert kevesen vagyunk, s lássuk hogyan kezdte meg ezen majdnem kivihetetlennek látszó munkát. Ugyanis megmutatta azt, hogy lehet kevés erővel s kevés pénzzel valamit keresztülvinni! Így példának több elretárolva iskolát alapított, s ezennel a magyar tudományos akadémiát, ami a nemzet művelődésének fontos tényezője vala, s emelkél a mai haladás bizonyára nem fejlődött volna ki ennyire, — továbbá alakította a nemzeti kaszinót, ami által meghonosította a társalgást, de még sok mindent lehetne felsorolni. Így azután ezen oknyva, a nemzet maga hozzáfogott s alakított többféle egyleteket, melyeknek célja, az önművelődés s a humanitás volt. De ezek mind az uri reniből való intézmények voltak. S ezt az iparos közeposztály is megkedvelte. Itt uraim büszke önérzettel mondhatom, hogy a pinceszék itt az első közé tartoztak, akik ily egyletet létesítettek: — mert a budapesti „pinceszé-egylet” is a jelen évi októberben ünnepli 50 éves jubileumát. S ezt követék több iparos osztályok, mert mennyi egylet van most a hazában, pl. cipész-, bádgos, asztalos, csizmadia, szabó, varga, kádár stb. egylet. S miért alakultak mindezek; — mert egy ember magában mindig könnyebben bukhatik el, mintha többen szövetkeznek s egymást segítik. Ezért alakultak különféle egyletek, hogy betegség esetén tagjaikat gyógykezeltesse s halál esetére eltemesse, hogy mielőbb teljesítik ezt mindezen egyletek: azt tudják. — Minden egyletben kevés tagsági díjt fizet mindenkinek, továbbá rendeznek bálakat s ennek a fennmaradt jövedelméből gyakorolják a humanitást. De most uraim, azon tapasztalatra jöttünk, hogy bálók rendezése által anyagi helyzetünk nem javult, mert a bálók rendszeresen deficitelt végződnek, — s így celszerűbbnek bizonyul közérdekű felolvasásokat tartani s így két cél lesz elérve, még pedig:

1. az, hogy anyagi helyzetünk javul s így által a humanitást jobban gyakorolhatjuk;

2. hogy ezáltal azok az egyletek, amely felolvasásokat rendeznek: saját tagjait művelik.

Avagy nem előszerű olvasuk-e azt, hogy ez, vagy amaz az egylet felolvasásokat rendez, s a bejött pénzből egy pár gyermeket téli ruhazzal látott el, vagy egy szegény családöt íval és ezért sokkal több practical haszna van a felolvasásnak, mint ha más mulatságokat rendeznek, mert nem vagyunk kitéve deficitnek. Itt uraim! elmondotam, hogy miért kell a felolvasás, de engedjenek meg, hogy a haladás s társalgás elősegítő eszközeiről szoljak:

Most már Uram, megvannak alakulva a társulatok s az egyletek mire van még szükségünk, hogy még tovább is haladjunk s tehessünk is? Erre a kérdésre meg kell most azoknak az egyleteknek és társulatoknak felelni s erre mi lesz a felelet? Erre az a felelet, hogy minden egylet azt fogja mondani, szövetkezzünk. S miért szövetkezzünk? az lesz a szembetűnő kérdés. Itt újra az a

felelet: Azok mert így semmit sem csinálhatunk, mert mindjárt az első szabállyal kell sok egyletnek megállni, amiért megalakultak, mert a humanitást nem képesek gyakorolni, mert gyengék s akkor ezt a javaslatot tesszik az egyletek, hogy kiki a maga párjával vagy mindenik szakbéli egyletek külön egyletté vagyis szövetkezté szövetkezzenek, — amint már halljuk s olvassuk minden nap, hogy több egylet egymást meghívja congressusba, hogy több hasonemű egylet, a melyeknek csaknem egy céljai vannak szövetkezzen s így a budapesti „pinceszé-egylet” is felhívja a pinceszéket, hogy szövetkezzenek, csak hogy azt a hibát követék el, hogy a felhívásokban nem indokolták a szövetség szükségét, s ök a felhívásokban csak pinceszé szövetkeztéről beszélnék, holott pinceszé szövetkeztet magában nem állhat, hanem igenis vendéglős-és pinceszé-szövetkezetnek kell létesülni — Hogy ezt a szövetkeztet, legnehezebb lesz létrehozni azt mindenki tudhatja, a gazdát meg nem csorbítani meg fogják írni, azoknak a figyelméket arra kell leginkább fordítani, hogy az ipartörvénybe és a helyi hatóság törvénybe ne ítközözzék s a vendég kényelmét biztosítani, a gazdát meg nem csorbítani s végre magunknak is biztosítani valamit, ezért kell nekünk a gazdákkal szövetkezni, mert ami érdekünk a gazdával ugyanegy, nem úgy, mint más iparágánál, hol a gazdát is más, a segédet is más érdek vezérli, mert nálunk mindig egy az érdek s azért tisztelt pályatársaim, ezt a kérdést tanulmányozzok, mert ma holnap azt a kérdést fogják hozzánk inténi az egyletben, hogy akarunk-e szövetkezni. Ezért kell nekünk e kérdést tanulmányozni, hogy majd akkor azt mondhasuk, igenis szövetkezzünk.

Engedjenek meg uraim, hogy jelen felolvasás indoklásával figyelméket ennyire fásztottam, de

annál rövidebb lesznek a szövetkezet céljainak elmondásával:

Uram! Három főpont van a miért kell, hogy az összes pinceszé-egyletek egy szövetkezté alakuljanak. (Folyt. köv.)

Nagymennyiségű érmelléki, balatoni, vörös aszu és rizling

BOROK

eladók. — Tudakozhatni lapunk kiadóhivatalában.

Zöld paprika, édes nagy,

besavanyítani valót, 1000 darab frt 4.— törött legfinomabb róza-paprikát, ugy-mint tojásos finom tarhonyát és valódi syrmiai szilvóriumot oleosón szállítja.

Benisch S. J., Szegeden.

Bor-eladás.

Alberti-Irsán **Rákos Lajos** gyógyszerésznél 120 hectoliter tisztán kezelt kellemes ízű 1884-ik évi termésű alberti borok eladók

Ára hectoliterenként a pinceszében 10 frt

Szálloda bérbeadás.

A fővárostól nem messze eső egyik szab. kir. városban egy

elsőrendű szálloda

22 szobával, kávéház és éttermi helyiségekkel 1885. év

november hó 1-től bérbe adandó.

A feltételek felől lapunk kiadóhivatala ad értesítést.

Hotelverpachtung.

In der Nähe der Hauptstadt in einer köm. Freistadt ist ein

Hotel ersten Ranges

enthaltend 22 Zimmer, Kaffeehaus u. Speise-Sofaitäten vom

1-ten November 1885 in Pacht zu geben.

Ueber die Bedingungen gibt die Administration uneres Blattes Auskunft.

LAKOS LAJOS

ajánlja es. kir. kiz. szabadalmazott kifalazásnéklüll

takarék-tűzhelyeit

a betétek meghajlás ellen Készíték szinte

bordákkal vannak ellátva. újtalálmányu

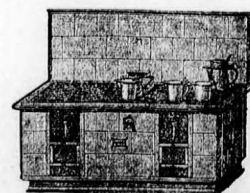
asztallal ellátva tűzhelyeket, és a konyháról gőzkihuzóval ellátva szabályozható takaréktűzhelyeket,

melyeken lehet egy főzőlúkon kevesebb égőanyaggal főzni, készít és raktáron tart konyha-berendezéseket uraságok, magánzők és vendéglősök számára, nemkülömben asztali, takarékt és toldalékos-tűzhelyeket, falburkolatokat, cserap vagy márványból. Bafesték-tűzhelyeket sütő-és pasteta-kemencéket, füstkeletkezés minden konyha- vagy szobafűtésnél elhárítatik.

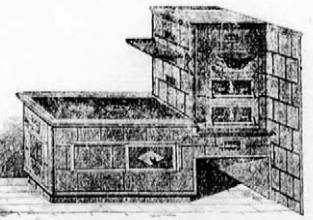
Minden általam készített munkáért jótallók.

Budapest, IV. k., Kalap- és Lipót utca sarkán

10. szám.

Különösen koros-márosoknak és vendéglősöknek szives figyelmökbe igen ajánlható.

A torontálmezei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELLET nyert.
 A bécsi 1883. évi nemzeti. gyógyss. kiállításon EZÜST ERMET nyert.
 A triesti 1882. évi kiállításon BRONZ-ERMET nyert.
 A gráci 1880-ik évi országos kiállításon ELISMERÉSI OKLEVELLET nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb SAVANYÚVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló baineiban. Általában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos füraktár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500.000 palaczk.

Pezső-gő-bor ivóknak
 ajánlunk valódi francia rendszerű **PEZSGÓT**,
 mely az összes kiállításoknál első érremel, ugymint a **Walesi herceg** királyi fensége által kitüntetett első magyar pezső-gő bor gyár **Hölle J. M. és fia**

BUDAPEST VI. Hajós-utczá 31.
 Minta-ládaeskák 4 nagy palaczkal berendezve 8 frt utánvét mellett küldetnek.

Az orsz. kiállításon pedig **poharankénti kiszolgáltatás** van a szállodások-, vendéglősök és koremsárosok kiállítási mintaszállodájában.

Champagner-Trinkern empfehlen wir den nach echt französischer Weise bereiteten

CHAMPAGNER, der in dem gesammten Ausstellungen mit dem ersten Preise, so auch vom Herzog von Wales ausgezeichnete der ersten ungarischen **Champagner-Fabrik, der I. M. HÖLLE & SOHN** Bpest, VI. Schiffmannsgasse Nr. 11. Muster-Kistchen auf 4 Flaschen eingerichtet wird mit fl. 4. Nachnahme versendet.

In der Landesausstellung aber wird es **glasweis** ausgeschänkt im Pavillon der Hoteliers etc.

Király-torrás
 lithiontartalmu legtisztább alkali savanyú-viz.

STEFÁNIA-FORRÁS
 legtisztább alkali savanyúvíz.
Elsa-forrás
 magnézia savanyúvíz.

Königs-Quelle
 ein lithionhaltiger reiner alkalischer Sauerling.

Stefanie-Quelle
 ein reiner alkalischer Sauerling.

Elsa-Quelle
 ein magnesia Sauerling.

J. Deller's. Radkersburger Sauerbrunnen

gehören zu den besten Sauerlingen und sind als Heilmittel angezeigt bei **Katarrhen des Magens u. der Gedärme**, bei **Appetitlosigkeit, Verdauungsbeschwerden**, bei **Katarrhen der Athmungs u. Sexual-Organen**, bei **Hämorrhoiden, Leber, Milz, u. Gallenblasen-Leiden, Bleichsucht, Wechseljieber u. nervösen Affectionen**.

Ihres Lithiongehaltes wegen ist die **Königsquelle** ausserdem von ausgezeichneter Wirkung bei **Gicht, Rheumatismus, Sand- u. Stein-Krankheiten, Nieren u. Blasenleiden**.

Wegen ihrer vorzüglichen **Appetit erregenden Wirkung** führt die **Elsa-Quelle** im Volksmunde den Namen **Hunger-Quelle**, weil auf den reichlichen Genuss dieses Wassers ein wahres **Hungergefühl** eintritt.

Das Nähere über die Quellen zu Heilzwecken besagt die fachmännisch geschriebene Broschüre, die vom Quelleninhaber **J. Deller** zu **Radkersburg** in **Steiermark** unentgeltlich u. franco zu beziehen ist.

Mit **Wein u. Fruchtsäfte** vermischt, sind die Königs-Quelle u. Stefanie-Quelle wegen ihres grossen Gehaltes an freier **Kohlensäure u. doppelt Kohlensäuren Natron (Soda)** ausgezeichnete **Tafel u. Erfrischung-Getränke**, sowie vorzügliche **diätetische Getränke**.

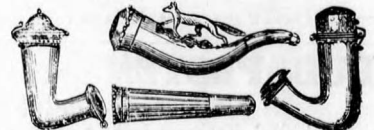
Zu beziehen in allen grösseren Mineralwasser Handlungen und den meisten Apotheken, sowie beim Quelleninhaber **J. Deller** zu **Radkersburg** in **Steiermark**.

Preise äusserst billig.

Haupt-Niederlage: bei **Anton Fromm**, Budapest, Tabakgasse Nro. 30.

Várpalotán **Gróf Zichy Paulina**
 placczében,
 nagymennyiségű **finom borok** eladó. Tudakozhatni szerkesztőségünkben.

Feldsberg Zsigmond
 ezelőtt **STILLER K.**

tajtek-pipák és borostyán-árúk készítője
 Dohány- és szivar-tözsdé
 Budapest, IV. kerület, Kigyó-utczá 3. szám.
Flók-üzlet:
 Muzeum-körút 1. sz. Zrínyi-házban

Sigmund Feldsberg
 vorm. A. Stiller
 Meerschaum-Pfeifen u. Bernstein-Waaren-Erzeuger
 Tabak- und Cigarren-Verkauf
 Budapest, IV. Schlangeugasse Nr. 3.
 Filiale:
 Muscumring Nr. 1, im Brinvi-Saufe.

Valódi tajtek és borostyánárú, jót állók.

Für echten Meerschaum u. Bernstein wird gearbeitet.

A t. cz. szálloda- és vendéglő-tulajdonos urak becses figyelmébe.

Hogy a fővárosi és vidéki szállodás és vendéglős urak **olcsón** juthassanak a minden igényeknek megfelelő étlapokhoz, elhatároztam azoknak magyar és német szövegű példánytait nagymennyiségben kinyomatni s készletben tartani. A megrendelt étlapokra csupán a megrendelő czíme illetve az üzletczég leend utánna nyomva. Ezen étlapok ára a következő:

2-lap azaz 4 oldalra terjedő, **1000 drb: 7 frt.** Négy lap azaz 8 oldalra terjedő, **1000 drb: 9 frt.**

Ezer példányon aluli megrendelések nem fogadtatnak el.

10.000 példányok megrendelésénél 10 darab díszesen kiállított étlaptáblát **ingyen** szolgálók.

Tisztelettel

Hirhäger Károly, akadémiai könyvkötő.
Budapest, V. Árpád-utca 14. szám.

Étlapokhoz való táblák, külön rendelve finom angol vászonzból, díszesen aranyozva, drbjá — 80 kr. ugyanaz, szép sarkokkal 120 kr.

STÖLZLE C. FIAI

cs. és kir. szabdalma.

üveg-gyárainak
raktára

BUDAPEST,
Királyutca 50.

Mindenemű

Üvegáru

vendéglők,
kávéházak

számára,

valamint minden háztartási szükségletre.

Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgálunk.

Készletek és fényüzési táblák.

Tábla-üveg.

Szabott gyáriárak.

BUDAPESTEN egy folyamatban levő kisszerű bor-kimérési üzletet óhajtók venni.

Levél által értekezni lehet e czím alatt: **L. G. iparos Szentés** (Csongrád-megye)

Minden a borkezeléshez szükségelt anyagok, és pedig: **Viza-hólyag, bor-zamat** (Weinbouquet), **borderítő-por** (Klarungspulver), **ugy porok a bor savanyúságának megszüntetésére**; továbbá **kéletesen ártalmatlan borfestékek, glicerin, gelatin, kénlapocskák**, nemkülönbön **parafa-dugók** és **palaczkokra való czinn-sipkák** (Kapseln), a legjobb minőségben s legdusább választékban kaphatók: **Watterich Arnold** ar kereskedésében

Budapest, Dohány-utca 1. szám a.

== Árjegyzék és kezelési jegyzék ingyen. ==

Alle Bedarfsartikel zur Wein-Manipulation, wie: **Saufenblafe, Weinbouquet, Klarungspulver, unschädliche Weinfarben, Ginfchlag, Gelatine, Stoppeln, Glycerin, Zinnkapseln** etc., in besten Qualitäten billigt bei

ARNOLD WATTERICH Tabakgasse Nr. 1 (Huszár-ház). Budapest.

Preisourante und Manipulation gratis.

Sürgöny-ozim :
Géczy, vadaskereskedés
Budapest.

Az 1885-ik évi országos kiállításon bronzéremmel kitüntetve.

GÉCZY FERENCZ

első budapesti élő és tisztított baromfi-, tojás- és vadász-árú-csarnoka.

Főraktár Magyarország részére :
valódi francia és stíriai hizalt baromfiből, szalámi, bel- és külföldi konservekből, naponta friss ludmáj.

Főüzlet:

Budapest, Duna-utca 10

Fiók-üzletek:

Budapest: Andrássy-(sugár) ut 12. sz.

Piacz eladási állványok:

**IV. ker, Deák Ferencz-tér,
VI. Hunyadi-tér.**

A vadászati évad alatt állandó képviselet:

Bécs, III. ker. Grosse Markthalle.

☞ **Telefon-összeköttetés.**

Ajánkzik egy képzett

pinczemes ter

vendéglők vagy bormagykereskedésekhez — Tudakozhatni e lap kiadóhivatalában.

Hirdetéseket e lap számára ingyen aron a kiadóhivatali VI. Klauzál-utca 2. sz. cölögél.